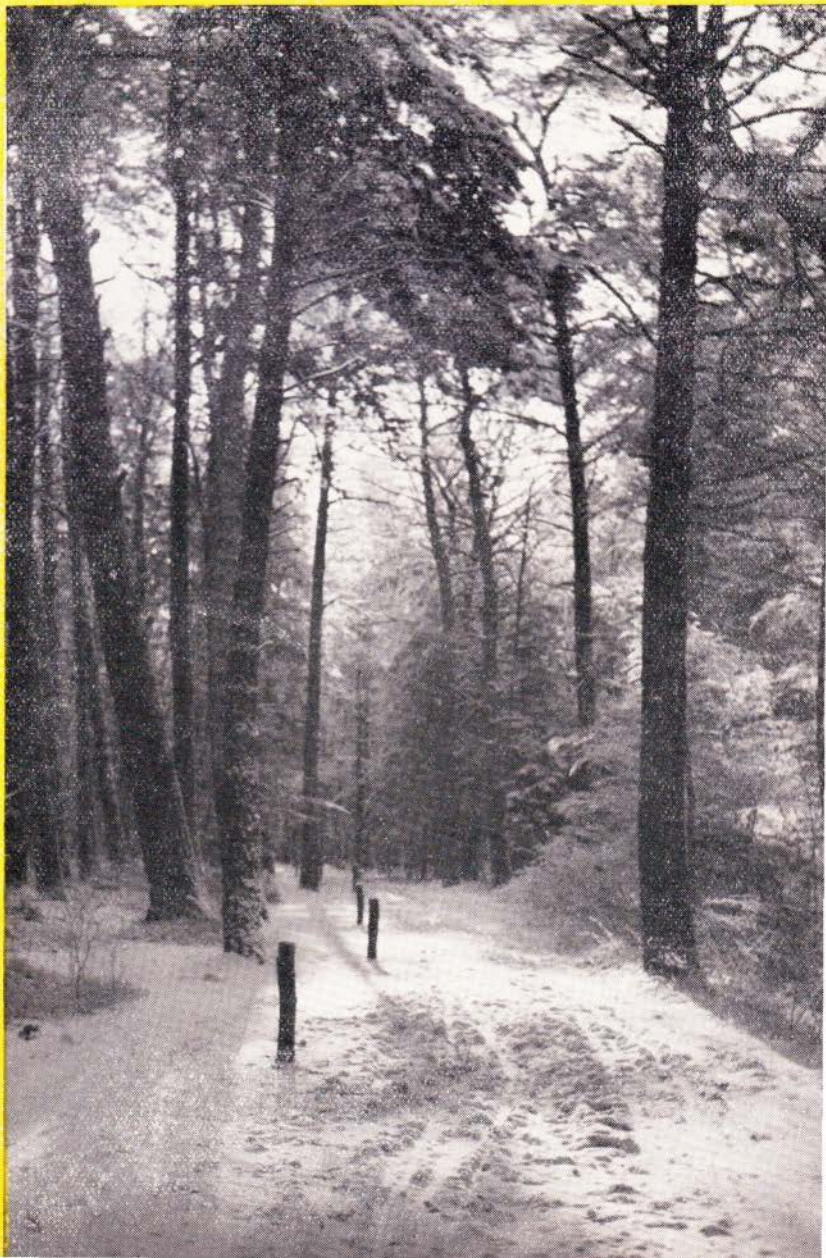

Twènterlaand en -leu en -spraoke

Maondblad vuur 't Twèntse volk
(OFFICIEEL TIEDSCHRIFT VAN 'N TWÈNTSEN SCHR IEVERSBOOND)

3e Jaorgang 1958
No. 9

MOTEL GLEUNIGE TUFFELN - JAN KOLSTE - ENSCHEDESESTRAAT 205, HENGELO (O.)

Lederen en Suède Kledingfabriek
 merk
„ALBERTI“
 brengt U soepele
NAPPA VEULENJASSEN

Super veulen	van f 205.-	nu f 155.-
Veulen	van f 185.-	nu f 136.-
Boxkalfs	van f 175.-	nu f 130.-
Rundbox	van f 145.-	nu f 100.-
Klasse suède jasjes	van f 95.-	t/m f 135.-

Alle kleuren. Ook op termijnbetaling v.a.
 f 2.- per week

Weth.Nijhuisstr.18, Enschede, tel. 10192

*Biej 's lèvens wit en 's lèvens zwat
 Sprek aait 'n blòmken nog tot 't hart*

van Amerongen
bloemenhuis

Industriestraat 61, HENGELO

Voor levensmiddelen naar:

FERRON
 zelfbediening

Telgenflat
 Hengelo

Ford
 gaat voor

AUTOMOBIELBEDRIJF
W. Noordegraaf
 Oldenzaalsestr. 19, Telef. 4444, Hengelo (O.)

HET SPEELGOEDPALEIS
TEUTELINK
 Enschedesestr. 22 - Tel. 2814 - Hengelo

Empo- Humber- Vestingrijwielen
 Rijwielhandel en reparatieinrichting
v. Merkstein
 Tuindorpstraat 18-20 - Hengelo (O.)

MAKELAARSKANTOOR
ROTTINK N.V.
 Deldenerstraat 36-38, Tel. 3041, Hengelo (O.)

VASTE GOEDEREN ♦ ASSURANTIËN ♦ HYPOTHEKEN

Klokken
Eerste klas merken

Gebr. van Wezel
 SPOORSTR. 3. TEL. 3926 HENGELO (O.)

VOOR HEREN- EN DAMESCONFECTIE

Confectie
 entrum **Morselt** Borne

Ook Uw adres:
DAMESKAPALON
H. Zwier Lipperkerkstraat 129
 Telefoon 8159
 ENSCHEDE

Wij hebben effen karpetten

230/310 à f 175.-
 Maar ook à f 820.-
 Dus in alle prijzen

A. Brands & Zonen
 woninginrichting
 Burgemeesterstraat 1 - ENSCHEDE

VéGé

VOOR UW LEVENSMIDDELEN

*guller met zegels...
 guller met guldens*

Op VéGé-artikelen steeds
 10 % korting in geldzegels.

hengel

Kapsalon „ELFRIDE”
voor dag- en avondkapsels

J. Boomkamp Industriestraat 130

Dames- en Herenkapsalen

j. h. smit

willemstraat 46

▼ herenkleding

▼ herenmodes

Al rier iej wied,
Al rier iej kot
Wa'j koopt bie **ELBERT**
geet nooit kapot!

G. ELBERT & Zn.

Waarbekenweg 54 — Telefoon 3336

Rijwielen
Motoren
Bromfietsen

BULT'S slagerij

voor vlees en vleeswaren

WEEMENSTRAAT 12 - TEL. 2752

Chocoladevla
een delicatessa

zo klaar voor
het gebruik.
Heerlijk van
smaak en
voedzaam ...

HENGELOSE GOOP

MELKINRICHTING

W.W.W.

Telefoon 3593

Pas-Tunette - Corsetten en BH's

◆ MEUBELEN

◆ TAPIJTEN

◆ BEDDEN

voor de moderne woninginrichting

VAN DIJK

Marktstraat
Tel. 2027

de **B**okdams
voor **DANSLES**

Drienerstraat 37
Telefoon 3514

LINOLEUM
COLOVINYL

COLORITE
RUBBER

VLOEREN

Rubber en linoleum trapbekleding
F. BOERKAMP

VLOERENBEDRIJF

Telgenflat 111 (1e etage) - telefoon 4064

Weemenstraat 21 - telefoon 3364

Agentschap Atopic-vloeren Vredestein

Garage G. Olde Kalter

AUTOVERHUUR

BENZINETANKSTATION

REPARATIE

Sloetsweg 372

Telefoon 2807

Voor: Radio en televisie, haarden, kachels,
oliekachels, gasfornuizen en -comforen
wasmachines en stofzuigers

NADORP & Zn.

Deldenerstraat 47

Telefoon 2680

SCHUURMAN

hef allens, wa'j in hoes gebroeken könt!

Köpkes, Schöttelkes

en alle dingen, dee de vrouw neudig hef.

G. J. SCHUURMAN

Ottoweg 55 a

Telefoon 6815

WAARDEBON

5 KILO gemengd graan en **5** KILO ochtendvoer
van totaal f 3,75 voor totaal f 3,40

FRANS ROETENBERG

Deurningerstr. hoek Slo-tsweg - HENGELO

Uw **BRANDSTOFFEN** en **OLIE**

voor alle doeleinden levert:

BRANDSTOFFENHANDEL**J. B. VELTKAMP & Zn.**

Dennenbosweg 46 - Tel. 6210 - Hengelo

SPAARRENTE**3¹/₄ - 4⁰/₀**

BIJ

Boerenleenbank DENEKAMP

Coöp. Boerenleenbank

HENGELO (O.)

verzorgt alle bankzaken.

SPAARRENTE 3¹/₄ 0/0.

Parallelweg L.S. 29 - Telefoon 7366

Ook Uw Bank

BOERENLEENBANK**ALMELO**

Sluiskade N.Z. 44 - Tel. 3528 - Giro 825451

Ook voor U hebben wij:

Scheeretus - Scheerapparaten

Radiobouwdozen - Platenspelers

Bandrecorders enz. enz.

A. v. d. Leest

Radio - Televisie, Oldenz str. 39, Tel 10688 Enschede

BOERENLEENBANK**LATTROP**

verzorgt alle bankzaken

3-3³/₄ 0/0 rente over al uw spaartegoed**Twentsche Almanak**

VOOR ZOVER NOG VOORRADIG, VERKRIJGBAAR IN DE BOEKHANDEL

AANNEMERSBEDRIJF

Gebr. Kreijenveld

voor

**BURGER- en
BETONBOUW**

Tuindorpstraat 48, tel. 2371, Hengelo

Opgericht 1845

Opgericht 1845

Fa. H. van Wezel Fzn**Expeditie en
Transportbedrijf****Hengelo**

„WIE VEURT VAN ALLENS“

Tel. 3650

Tel. 3650

Coöp. „De Landbouw“ W.A.**Goor**

Het adres voor:

Mengvoeders onder C.L.O.-contrôle

Meststoffen, Kruidenierswaren

Brandstoffen, Bestrijdingsmiddelen en

Landbouwwerkzaamheden

Coöp. Zuivelfabriek

„**NOOIT GEDACHT**“**Ootmarsum**

Prima melk en melkprodukten.

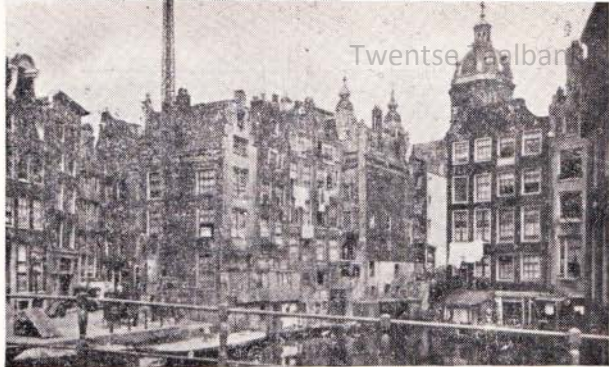
Kaas en Roomboter steeds 1e kwaliteit.

Coöp. Boerenleenbank

„**RECTUM - YPELO**“te **WIJERDEN****Jeugdsparen met 10 0/0 van het Rijk**

Tel. 05496-432

A. J. U. Lamm
Hengel

de dood in 't vergaank

Leenks van de straote jag de dood
Hee best duur 't sein dat steet oop rood
En oop den dreai veurt e liekoet
En jag de schrik oe oop de hoed
Dreenkt foezel nog in 't leste uur
Dan zit e dön achter 't stuur
Hee ridt met ne kepotte rem
Hee jag nen aandern rieder klem
Kik fietsend naor 'n weenkelroet
Stek oop 'n hook de haand nich oet
Spreenk ien den trein, den drok a geet
Of oet de bus, dee nog nich steet
Blif oop de stoep nich as e spölt
En heurt nich as nen auto gölt
Hef van vergaank nich völl' verstaand
Geet vuur ginene an de kaant
Hee krop en kreanselt, fietst en veurt
En hooft zik nich zo als 't heurt
Al zukke dinge döt de dood
Of . . . zinne wiejt, dee zowat doot?

**KOPEN BIJ DE SPAR
IS SPAREN BIJ DE KOOP**

AF Automobielbedrijf **J. Warmink**

Hengelo - tel. 3061

Ziet onze nieuwste Austin-modellen
en NSU-PRINZ

Speciaal adres veur oew kleere

Haverstraat 23
Enschede

Nieuwstraat 22
Hengelo

VAN LAAR & Co's Automobielbedrijf

Enschedesestraat 127 - tel 3983 - Hengelo

SIMCA **DAF**

Herenkleding, hoeden, modes
aparte genre

oostvogel
sinds
1795

Haverstr. 1 - ENSCHEDE - Hengelosestr. 9

- ✦ OPEL
- ✦ CHEVROLET
- ✦ OLDSMOBILE

N.V. Automobielbedrijf

BLEEKER

Telefoon 2623 - 4500 - Hengelo

Nooit in 't vuurten praoten!

Kort verhaal van J. A. Ros, Wierden

„Nee Jens, wanneer iej ees oet de tied zollen kommen, zo'k ter neet an denken um 'n aanderen te nemen“, zea Hooltkamps Miejken aaltied tiegen eren Jens, wonneer et ees ter spraoke kwam, dat 't er ne weddevrouwe wiertrouwen.

Miejken meanen dat ok wal, wat ze zea, waant zee en Jens konnen bes met mekaa oopscheten. Wichters hadden ze neet, wat eur wal merakel speet, mer daor was non eenmaol niks an te doon en ze leven dan ok oop eur mooi kotterspilken plezierig met mekaa vedan. Zee wadden beide vuur in de veertig en good gezond. Mer Jens zea toch wal mangs tiegen Miejken dat ze van dat wiertrouwen nooit in 't vuurten mos zeggen, umdat ze nooit kon zeggen vuur wat vonne meuilikheden zee kon kommen te staon. Mer wonneer Jens daoraover kuieren wödden Miejken hellig. „Nee Jens, dat murre iej neet van mij deanken. Ik verkoch lever de hele bole en gung naor 't klooster inplaze van wiertrouwen.“

Jens lachen eer dan oet en plaogen eer met te zeggen: „Och Miejken, vuur 't klooster was doew toch te oold.“

Ok wonneer Miejken ees met aandere vrouwleu oop 'n wiewenmaol (kraomvisite) of met 't wasken oop de bleek in gezelschap was, leup zee aait met eren Jens te koop. At er oop zo'n wiewenmaol ees spraoke was aower ne weddevrouwe deet wiertrouwen, dan trök Miejke eer neuze oop. Zee kon zik mer neet begriepen woo dat meuglik was en woo 'n meanske daortoo kon kommen.

Hooltkamps naöste naober was Snierdems Gait, den met zien zuster Dieka boeren. Ok oop 'n köttersspil, 'n betje groter dan Hooltkampsspil. Gait har nog nooit naor vrouwleu ummezeen. Hee was zowat net zo oold as Hooltkamps Jens. Dika, zien

zuster, was 'n jaor of achte jonger. Dee was heelmaol neet fo'j van man-leu, mer duurd dat Gait ok in 't hoes was, völt vuur eer neet met der ene te kriegken.

Jens en Gait konnen good met me-kaa en ze hadden der tehoop vake wil van had dat Mieijken ter aait aover deu ginnen aanderen wier te nemmen at Jens störf. Gin woonder dat dee beide schalke zik ees maol vuurnömmen, Mieijken te pakken te nemmen.

't Was in 'n tied van tuffelstekken. Jens har oop 't tuffellaand wearkt - 't was naar grienderig en koold weer - en tukkeren non oop 't hoes oop an, millen oop 'n naomeddag. „Wat scheelt oe toch?” vreug Mieijken doo Jens in kwam. „Iej kiek to naar oet.”

„Och, ik weet neet, Mieijken. Ik zun wat koold en gudderig in de hoed.”

„No, maak dan gaauw da'j naor 't berre komt. Der is nog wal 'n borrel braandewien in hoes. En dan za'k oe ok ne hete kruke maken, dan kö'j good zweten.”

Jens kreup 't berre ien en 't doeren neet lange of hee snorken dat Mieijken em dudelijk in de kökken kon heuren. Mer oop eenmaal heuren Mieijken niks meer. Zee veulen zik niks gerös en gung naor 't berre hen kieken. 't Was net of Jens gen aom meer halen en hee verwegen zik ok neet. Hee lea daor zao st ille oet, dat Mieijken zik haals aover kop naor Gait haosten en em vreug of hee ees effen met wol kommen, waant zee was neet gerös aover Jens.

Gait kwam bij 't berre en trök be-deankelikke gezichte.

„Wat kiek iej toch raar”, zea Mieijken, „wat is ter toch, Gait?”

„Jao Mieijken”, gaf Gait tot bescheid naodat e zik de kipse van 't heufd

har nömmen, „ik mot et diej meer zeggen, 't is met Jens gebuurd.”

Hulen wat dat Mieijken deer. Gait kon eer haoste neet tot bedaren kriegken. In 't leste zeg Gait: „Mieijken, zet ees koffie, dan kom iej wier 'n betjen töt staand.” Dat deer 't dan ok en zee en Gait druncken tehope 'n kumken. Mieijken harre der nog 'n beschute bij smeert. „Jao Gait, wat mu'k dreks non beginnen no Jens vot is?”

„Och Mieijken, dat zal zik wa riegen”, zea Gait. „Iej weet wal dat oons Dika geerne trouwen wil met Jansenboers-Graats en wonneer dat gebuurd, heb ik wal tied aover en dan za'k oe 't eerste jaor wal voort-helpen en dan könne wiej wal wie-der zeen.”

„As dat kon, Gait, dan was ik 'n nood oet.”

Dizze weure deuden Mieijken wier an Jens deanken en zee gung wier naor 't ber hen kieken. Verbeelden zee zik dat no, dat Jens zachtjes aom halen, Zee reup Gait en doo den an 't berre kwam, sleug Jens de ogen oop.

„Jens”, vreug Mieijken, „leave iej wal, och wat zin ik daor toch bliej van.”

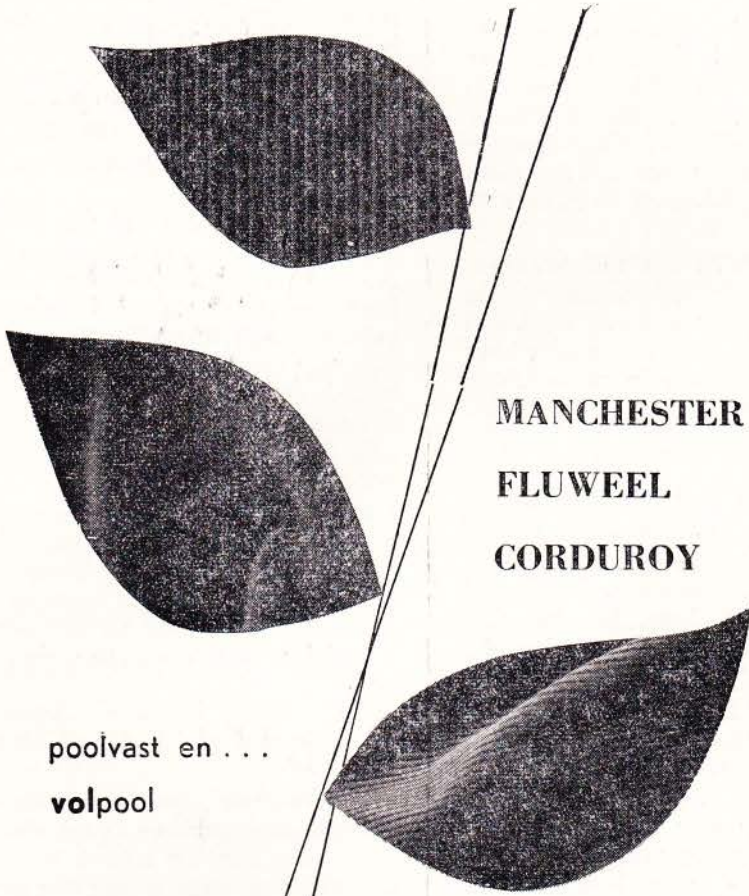
„Jao Mieijken”, gaf Jens töt bescheid, „dat geleuwe ik ok wal das doew daor bliej um zins en ik hoppe, dat wiej nog lange jaoren met mekaa majt leaven. Mer doew mus nooit wier zeggen, das te nooit gennen aanderen wier nemps as ik vot komme, waant ik hebbe allens heurt wat doew met Gait kuierd hef.”

Jens en Mieijke hebt der ok later nog vake umme lachen. Mer at der in gezeelschop met aandere vrouwleu wör kuierd aover wiertrouwen, heul Mieijken zik stille. Jao, zo geet 't: nooit in 't vuurten praoten! Benaamd vrouwleu mut zik hiervuur waren.

GARAGE DE STER - J. NASE

Off. General Motors Dealer - Vauxhall - Bedford - Pontiac
Modern Doorsmeerstation

Enschedeestraat 134-140 - Telefoon 2788 - HENGELO

**MANCHESTER
FLUWEEL
CORDUROY**

poolvast en . . .
volpool

Het wereldmerk voor échtheid!

Sprekweur
en
zegswieze

✦
 ✦ *Waarin 't geet aower*
 ✦ *de dinge in 't hoes.*

G. B. Vloedveld, Almelo

VI

Linnen en vrouwleu mu'j neet bij de laamp oopdoon, is ne zegswieze oet den tied, dow 't piklempken nog brannen. A'j zon lechken ok nog onder 't spintvaaf zetten, zoas de Schrif zeg, dan ha'j gen lech genog um der 'n hoeszeagen bij te leazen.

Wichter mut 's aowends neet meer oop straot spöllen, tegen 't laamp oopstekken mut zet binnen de pöste wean. Oelen in 'n deuster deug neet. Dat doot gawdeve, mer *dee loopt ok nog wa tegen de laampe*. Dee komt dan in 't hok woer ze zik der gennen oop de laampe könt geten, d.i. gennen borrel könt dreerken.

Wee twee zaken tegelijk of dot, slöt twee vleggen in énen klap. Non helpt vleggen dood maken neet völ: a'j der enen dood houwt, komt er tien oop de grove. 't Is onbegonnen wark. Daorum zeg de baas ok tegen de leerjong: „Iej komt hier neet um vleggen te vangen”. „Daor is ok gen spraoke van, baas,” zeg de jong, „ik doo nog genne doocie vlege kwaod!” Aandere leu ne vlege ofvangen, vaalt neet met: wee nen anderen vangen wil, mut zölf har lopen.

Neuws vleggen he'j nog ander ongemak in 't hoes, b.v. muggen. Woer kleaner mugge, woer meer gesoeze. En dan de luze! Dee kunt na lastig wean, nen hongerigen loes bit scharp, mer der is ok nog wa wat goods bij: zee spoort ne zeekte oet!! Luze hoolt van aarme leu, woer 't zo kaal zit, as nen loes oop 'n netkam. Harleupers zint 't neet. Nen keerl, den zonnen anwas onder 't vesjen hef, da'j em nen loes könt knappen oop 'n boek, is neet van de vluwsten — 't vet zit em in de weg, dee schikt as nen loes oop ne teerton.

Nen loes kö'j makkelikker vangen as ne vloot. „Ok good” zea de vloovanger, dow har e nen loes vöngen. Apen kunt oet te kiek luze vangen: „Wat van apen komp, wil loezen, wat van katten komp, wil moezen.” Et „knappen” is 't waark van 'n doem, den het daorum luzenknepner. Daor zint ok leu, dee gevangen luze neet knapt, mer in andermans kragen pot. Behalve pediculus humanis capitis (hoofdлуis) he'j ok nog wandluze. „Dat is tegen de wandluze, zea de boer, dow stökke 't hoes in 'n brand.

Wee hattelik mut lachen, den krop nen loes aower de leawer. Jà, dat mut 'n krielwig geveul wean. Zo enen is good te passe, veult zik as nen loes oop 'n zeer heuwd. Mensken met ne kale plet zint bij luze neet in tel. Zee hoolt wa van birleu. Wee zik met nen birman houwt, krig luze, wee met pek umgeet . . .

Van zindelijkheid mut luze niks hebben, mer toch:

„Gen jufferken zo kroes, of 't hef nog wa nen loes.”

Um nog effen terugge te kommen oop de vloot: „Oost West, thoes best”, har de vloot zeg, dow sprung e van de vaar ziene leerze in 'n baojen onderrok van de vrouw. As ow zonnen kleanen bloodzuger oop de hoed zit, he'j gen röst, vuurda'j em greppen hebt: allens hef de tied, behalve 't vleu vangen. Dat kan gen oetstel lien. Allens is ne weet, mer vleu vangen is ne gawigheid. 't Zint wa kleane deerkes, mer toch kan ow genne vloot vuur 't rad kommen, of iej zit er met.

Kriegt de speukenkiekers geliek?

De speukenkiekers hebt al ees ezegd, dat 't nich lange meer zal doeren, of ze mut in ons laand de „achtergebleven gebieden“ in 't westen zeuken, inplaatse van in de raandgewesten. Dat is nich meer as 'n grepken, meer dat 't oosten van oons laand, waar al nen langen tied nen Tweantsen scheenken veur de Hollandse bruw verdeend wodt, now ok kultuureel zien woordjen met geet spreken, is nooit dudelicker as wonneer iej gengs zint, de feiten veur 'n jaoraoverzich biejmekaar te gadderen.

'n Achterstaand oop 't westen, veur-zowied den der nog is, wodt elk jaor kleaner. Ok et jaor 1958, dat in 't teken stun van nen opvallenden greui van de oonderwiesmeugelikheden in Eansche en Hengel, was gin oetzunderinge oop dit verschiensel, da'j geregeld könt zeen.

Nog aait oontbrek bij oons datgenne, wat 't „sluistuk“ van 'n good oonderwiesstelsel mut wean: et hoger oonderwies. Mer in 1958 is dit toch nen fleenken trad kotterbijkommen. Of der in Aoveriesel nog ees ne universiteit kommen zal, is meuilik te zeggen. 't Steet wa vaste, dat de kandidaten (Deamter en Zwoll') 't wat de stiej angeet, nog nich ees zint. Mer bij alle gedissel steet oondertusken wa vaste, dat 't hele Oosten in alle geval de aovertuiging is

biej oons in 't Tukkerlaand

toodaon, dat de dadde Technische Hogeschole in 't Tukkerlaand mut kommen. Zölfs aover de stiej, waar at e sekuur zal kommen, bestee gin verschel meer, seend 'n burgemeister van Hengel dudelik zeg hef, dat dit in Eansche mut wean. Trouwens, daar lig 'n naa mooi landgood (kot bij Hengel!) te wochen um hiertoo bebouwd te wodden: 't Drienerloo, dat de gemeente Eansche heurt. Aover den aard van 't oonderwies,

dat hier geven zal wodden, kwam ok meer vastigheid deur 't rapport, wat drie perfesters in de sociologie hebt maakt. Krijt zeeleu eur zin (netuurlik hef de regering 't leste woord, mer 't steet wa vaste, dat Den Haag de ogen good lös hef veur de hier bestaonde meugelikheden) dan zal der 'n soort houwelik slötten wodden tusken techniek en sociale wetenschappen.

Der zal nog wa heel wat water oet de Baumbeargen naor Vechte en Iesel mutten vleuien, veurdat de brulfte kump, meer oondertusken mut wiej staädig verdan gaon, 't fees vuur te bereiden, 't Oetbouwen van allerhaande soorten oonderwies heurt daar too. 't Vergangen jaor hef daar ne hele rieg veurbeelden van laoten zeen.

De Hogere Textielschool, waar ze 'n miljoen tegen an hebt smetten, steet now weer op de heugte, dee in dizzen tied van eer verwocht wodt. De Hogere Technische School in Eansche hef antlesten 'n niej gebouw kregen an de Boulevard. Ze kan now wisse 'n helen zet metkommen.

In Hengel hebt ze de roomse H.T.S. met acht lokalen oetbreid. Daar hef de zön van 'n naamgever de eerste schuppe in 'n grond stökken veur 'n egen gebouw van de ir. Hofstedeschool, waar ze 't oetgebreid technisch oonderwies zult geven, dat now nog aover de hele stad zit. Toch is dat wal oop de heugte van de tied, want ze hebt der now ok 'n cursus elektronika. Veur 't oetgebreid technisch textiel-oonderwies, waar de bazen vandan mut kommen veur disse industrieje, dee nog good staand haoldt, hebt ze in Eansche ne niejmoodse schole toozat. Ne schole met 39 jongs en één wich!

Alhoowal ze nog nich officieel opend is, dräit ok in Eansche 't nieuwe Muzieklyceum al voloop. Um trent hoonderd jongeleu studeert der meziek oet leefebrije, meer ok is now oetkommen, dat der völ verlet is um

ne vakopleidinge. Hievrur zint 'n zestig leerlinge inschreven. Veur de bazen van 't O.Ph.O. en Forum (met allebei geet 't heel goed) mut dat ne hele geruststellinge weazen.

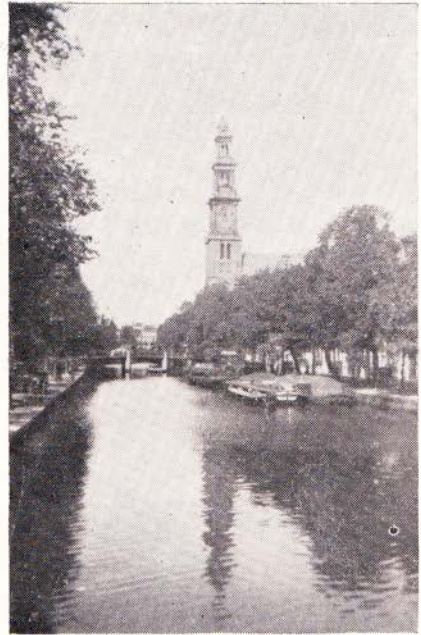
De Akademie veur Kunst en Industrie, dee now hoonderd gediplomeerden hef ofleaverd, is oetbreid met ne ofdelinge illustraasie. In Eansche is ne vakschole veur hoveniers en bloomenschikken tot staand kommen. Wieders nog ne r. k. technische schole naöst nije gebouwen veur gewoon en oetgebred leger oonderwies. Et lik nog wal wat, mer 'n wetholder van oonderwies hef bekend maakt, dat Eansche nog tenmeenste hoonderd scholen mut bouwen. Daor is now al verlet um.

't Is onmeugelik, aover allens, wat der in Twente an kulturele dinge gebeurt, in dizzen hook te schrieven. Hier en daor za'k luk opneumen en dan deank ik an de verbouwinge van de olde sociëteitszaal van Almelo as eerste begin veur 'n kultureel centrum in 't hette van dizze stad, dee wat dit anbetreft nog wal 'n luk tekot kump.

Wat de keunstentoonstellinge angeet, steet Almelo - met Eansche - veuran. Hengel brech elke maond ne tentoonstellinge in ziene kunstzaal, meer 't hef meuite, um dee op peil te haolen. Toch heb ik der ok de „drueme” zeen, dee Ernee 't Hooft met de borduurnaolde hef verwardelikt.

Met ne tentoonstelling in Almelo begun 'n internationaal kongres van twee dage. Twente hef daormet antlesten toch bescheed gewwen oop de Duuts-Hollaandse kulturdage in Beantem. De kontakten met de naobers van achter 'n paol wodt aait nowwer. Zölfs zal 't der nog van kommen, dat der ne soort economische greansnaoberschap oontsteet.

Mer um nog efkes op kultureel gebied te blieven: in Eansche ging met völ succes de première van „Als de dag van gisteren”. In oopdrach van 't gemeentebestuur hebt nen Tweantsen komponist en nen in Twente

De Westertoren vanof de Preenzengrachte in Amsterdam. - 'n Achterstaand oop 't Westen wodt elk jaor kleaner. -

joonk ewodden schriever dit herdenkingsatorium eschreven.

Heel was aans: Tubbigge hef met succes perbeerd um van de Tweantse brulften dee haoste kaarmsen wadden, weer naoberfeeste te maken. De leste Twentse stenderkaste, de Wissinksmöl in 't Buurserzaand, zol wodden ofbrökken, meer ze hebt eer red en now weer heelmaols oopknapt.

Veur de olde en veur de nije volkskultuur in disse kontreien-voltegenstellinge gif 't oostelijke radioprogramma, dat now antlesten kan bebinnen, zoonder twiefel gode veuroetzichten. Gin van beide zollen wie willen missen. De meulikheid is, um tot ne gode synthese te kommen. Op dizze vraoge gaf 1958 nog gin bescheed, duch

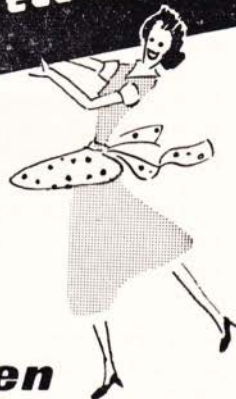
oewen TUKKER

(A. Buter, Goor).

**KOOK
ELEKTRISCH**

**KOOK
ELEKTRISCH**

**Je hoeft geen
Prof te zijn.....**

om te kunnen beoordelen dat
een modern gezin het beste af is
met een elektrische kookinstallatie

Nu is het tijd om voordelig
een elektrische kookinstallatie
aan te schaffen. Bovendien kunt U
profiteren van een tegemoetkoming
in kosten bij de leiding aanleg van
f 25,- resp. f 15,-

3 plaats fornuis* met
5 pannen voor de
speciale prijs van **339.50**

Levering desgewenst via door
I.J.C. erkende installateurs of
elektrowinkeliers.

2 plaats komfoor* met
5 pannen voor de
speciale prijs van **107.50**

* Voorzien van expresse-kookplaat.
Fornuis exclusief boven- en zijplaten.

**KOOK
ELEKTRISCH**

HYGIËNISCH - GEMAKKELIJK
voordelig

VOORLICHTINGSGEBOUW "ELECTRA" NIEUWSTR. 39 HENGELO
telefoon 3561

N.V. Electriciteitsfabriek IJSSELCENTRALE

MILLEN-TWEANTSE WOORDENLIEST

samensteld duur J. Gigengack - Hengel

polsteren, met de polsstok karnen. Ook: pulsken.

polverstok, stok, waarmee men een geweer laadt.

ponderboom, zie: wiesboom.

poot, poot. Poot-an-spöllen: haasten; voortmaken.

pöppel, populier. Eren moond geet as 'n pöppelenblad: staat niet stil.

pork, brei, klaar gemaakt uit een afkooksel van „bloodkook”, verdikt met rogge- of weitemeel en daarna gekookt. Pork in 'n buul. Tegen kinderen: Doew kleanen pork.

porken, porren.

I) **possen**, een kind op een stoel wiegen om het te sussen.

II) **possen**, paal; kozijn. Diminutivum: pöske(-s).

possie, heleboel.

post, pöste: steil van een deur. 't Zit em in de pöste: het is een familiekwaal.

pöstelbos, -buske: struik met geel-bruine bloemen, welke om haar scherpe geur dikwijls werd gebruikt om insecten te verdrijven, bijv. door enkele takjes in een matras te leggen.

posteleren, tegenstribbelen; tekeer gaan.

potstal, stal met een zandvloer, welke steeds met heideplaggen werd ververst (ooppot = opgestapeld), na verloop van tijd soms tot een halve meter hoog. De plaggenlaag werd later uitgestoken om als mest te dienen.

prakken, met wrevel over iets onaangenaams blijven nadenken.

prakkezaosies, zorgelijke gedachten.

prakkezearen, nadenken.

praötken, speechje; praatje. Hee heul 'n praotken vuur de vuuste vot.

prat, bn.bw.: trots. Prat gaon oop: bogen; roemen; trots zijn op.

preenspaols, voornamelijk; hoofdzakelijk.

preisteren, spreken op onnatuurlijk indrukwekkende wijze; theatraal spreken.

prengel, -s: zaniker.

prengeler, -s: zeurkous.

preuwekeerl, iemand die veel sterke drank gebruikt.

prewwel, niet goed geluimd, knorrig persoon.

prewwelen, kort aangebonden zijn; prevelen; knorren; mopperen. Hee prewwelt 'r wat oop lös.

prewwelstet, zaniker.

prieëren, gesticuleren; gebaren maken met armen en benen.

DE VOSBERGEN SPELLINGE.

Mr. B. H. A. M. Plegt, Hoofdredakteur van de „Twentse Courant” en bestuurslid van 'n Twentsen Schrieversboond schrif oop 17 Nov. j.l. in dit dagblad naor anleidinge van 't verschienen van „Moderspraak en Naoberschap” ('n niej tidschrijf in de Vosbergen spellinge, ok wal Everlo-spellinge neumd):

„We zouden het zeer toejuichen, als Twenterlaand, als officieel orgaan van de Schrieversboond, ook tot deze spelling overging, want zij vermeerdert niet alleen het aantal lezers van en schrijvers in het tijdschrift, maar de Everlo-spelling vormt ook het zichtbare symbool van de (betrekkelijke) eenheid van alle Sassische dialecten.”

Wiej zollen in dit verbaand willen oopmarken, dat Dr. Naarding, den de Vosbergen spellinge hef oetdach, met dizze scheppinge zienen tied meschien 'n helen eand veuroet is. As „raadgever” van 't officieele Drentse tidschrijf „Oeze Volk” hef Dr. Naarding de Drentse Schrieversboond klaorblikelijk toch mer nich adviseerd um ziene egen (Vosbergen) spellinge te gebroeken. 't Tidschrijf hoolt zik tenmeenste net as „Twenterlaand” an de vuur de haand liggende schriefwieze van de moderspraak. Möggelik dat zik later wa dudelikker zal oetwiezen, wat vonnen kaant 't oetmut met de schriefwieze. De Vosbergen spellinge hef gin haost. 't Et ja gin brood!

Gigengack.

Biejeenkumste Platdüütsen Binnenkreekn Meunster

„De moderspraak is nich de spraoke van ole knasters”, zeer Dr. Merten an 't begin van dizze biejeenkumste in Meunster, waar Jan Jans oet Almelo en oonzen redakteur Toon Borghoes oet Ollenzel vuur 'n groot geheur van meundige mer ok völ jonge leu ne lezinge heulen aover de Saksische bouwkeunst en 't Twentse mirweenterhoorn-blaazen. Van te veurten hadden de gastheren aower 'n paol an de Twentners, deet tehoop met 'n bus van de O.N.O.G. oet Ollenzel naor Meunster wadden veurt, de stad laoten zeen, den benaamd in 't verleden ok vuur 't Tukkerlaand van zo grote betekenis hef west. 't Was - zoat den Nederlandsen konsul in Meunster en Dr. Rakers oet Nordhorn oop 't ean van 'n aowend zeaden - 'n dag deet de leu oet Twente en Meunsterlaand nöwwer bij mekaar hef brach.

Voor al uw spaargeldnatuurlijk
naar de**Boerenleenbank**

aan de Lansinkstraat

Haaksbergen

(Kassier : H. H. Rouwenhorst)

BOERENLEENBANK

Bornerbroek■ De spaarbank
voor iedereen■ Verder alle
bankzaken*Alman is 't hier met ees :
vuur goo botter en goo kees***Coöperatieve Zuivelfabriek
„Concordia” Bornerbroek****Boerenboend in Borne***Vanof 1896*

De boeren van Hettum, Hassel, Zeender'n, Boor'n
Bint a ZESTIG JAOR naor 'n Boend hen e gaon
Ook dee van Buur'n, Gammelke en Aozel
Tot an de wiedlôchtigsten oet Saosel
Waarum z'oet Boorn 't voor en 'n kuunstmes haalt?
Umdat eer 'n BOEND zo good bevaalt !

**Coöp. Boerenleenbank
„LOSSER”**

Hoge rente voor al uw ingelegde spaargelden
Verlaagde rente voor hypotheeken en voorschotten

**Boerenleenbank DE LUTIE
en Agentschap OVERDINKEL**

verzorgt alle bankzaken

Hoogste rente voor uw spaargelden

tel. K 5415-259

tel. K 5423-401

*Wiej helpt met an de bleui en
veuroetgang van MAARKEL
met wiede umgeffing*

- Coöp. Landbouwvereniging
- Coöp. Zuivelfabriek
- Coöp. Boerenleenbank

te MARKELO

JOHAN LEGTENBERG is nich meer. Oold, aomböstig en oop zienen eenmood hef hee de leste jaoren van zien leaven sletten an de Bokelerweg in Hengel waor ik em vaak heb oopzoch en waor hee elken dag met grote vastköppigheid hef wearkt vuur de zaak van de moderspraak totdat e nich meer kon en naor 't zekenhoes wör brach, um 'n wek of wat later vuur aaltied in röste te gaon.

Vúúr zienen tied har nog ginnen Twentsen dichter den Parnas zao hoge beklummen as hee en wel zal 't ofstriën dat Legtenberg nich nen groten onder de nederlaandse dichters har können wodden at hee as 'n Belcampo, 'n Aar van de Werfhorst of 'n Marie Koopman de Moderspraak gedag har zeg en vuur de Hollaandse spraak har keuzen. Waant Legtenberg har ne voonk. Bij de paoters in Zeender (nich wied van Hettum waor e joonk is wodden) zao vertellen Johan miej doomaols, was e Missendeender west en har e völ leerd. Mer zoat 't völ leu vergaon is doot ze van jeunken nen jongen keerl wödden, was ook Legtenberg nich in de gelegenheid um wieder te stederen, kwam 't hadde leaven ok em an de butte. Seend is Legtenberg zienen egen weg gaon, nen pad den - zoat zien oomzegger 'n heer M. H. Scholten oet Almelo an de groowe oop de begrafenis zeer — nich aover rozen gung.

'n Dichter Legtenberg was de aovertuging toodaon, dat de völle klaankmodulasies is 't Twents et wezen van de moderspraak oetmaakt en dat zee daorum in 't schreven Twents nich moggen oontbrekken. Vandaor dat Legtenberg ne zölf oetdachte, fonetische spelling broeken, waorin wör perbeerd elk klaankverschil tot oetdrukking te brengen. Dewiel 't weark van nen fonologisch spellen schriever, den nich wieder geet as 't wiergewen van de hoofdklaanken van 'n woord, 'n méér röstig en oop 't gezichte of makkelikker wier te kennen schriftbeeld löt zien, mut 'n schriever, den fonetisch spelt, zik behealpen met ne egen schriefwieze (vuur elke plaats zint de tongvallen jao verschillend) en 'n mennigvooldig gebroek van allerhaande tekens, deet mangs eerder tot leazen ofschrikt dan anmeudigt. Legtenbergs dichtkunst, dee wisse wied baoven 't gemiddelde vlak oetgeet, mag völlen tot vuurbeeld wean, mer nich ziene spellinge, deet aoverigens an zien weark ne beslist nich onangenaam andoon klassieke kluur gef. 'n Steefkeend as 't Twents verkrig gin geunst duur koompliseerdheid.

Johan Legtenberg is nich meer. Toch wa! In zien weark leaft hee verdan en is hee den ok mienen leermeister west hef, vuur de Twentse spraoke van blieven betekenis.

Gigengack.

Aal veuren

'n Snee, dee meenstens zes wek lang ne kloomp hoog oop 't laand har leggen, was in twee dage schoon vot, deurdad de eerste veurjaarswörmte eer intree deer. Et kan dan, naodat et zes wek na kaolt hef west, zao lekker zoel andoon, asof 't millen in 't zommer is. De veugel begint te tijlpen en de wilgenketkes laot eur köpkjes ok a zeen, iedereen hef dan zin um naor boeten te gaon. Zao zea Jens teggen ziene meuj: Et wordt veurjaar, ik leuw, ik gao vanmiddag hen aal veuren (vloebare mest op het land sproeien). Zao gezegd zao gedaon. Jens laden zik den aalkettel oop de waag, halen peerd oet 'n stal, veuren den kettel onder de aalpoomp en poompen em vol. Hee kleaien zik veur oop 't kiske en höt, daor gung 't hen, oop 't laand an.

Jens den wus oet 't heufd wa, dat hee dree-maal hen en wier aower 't laand mos veuren en dat dan 'n kettel leug was. Dat wus hee umdat e dat a jaoren har daon, met 'n zölden kettel oop 't zölda laand. Dus veuren Jens dree maal hen en wier en doo wier oop 't hoese an.

Hee veuren 'n kettel onder de poomp en begun wier te poompen, me' met gung 't van ploender de ploender en leup 'n aal aower 'n kettel hen.

Wat gek dach Jens en poompen nog 'n maal. Wier leup 'n aal aower 'n kettel hen. Jens begreep der niks van. Hee kleaien zik oop de speken van 't rad, heul zik an de rong vast, keek met 'n langen haals in 'n kettel en zag doo, dat e nog vol was. Verdept, zea Jens: he'k em net oop 't laand geels nich lös had.

Th. Looman, Deernkaamp.

Bloom's tabak

is
toch
better

Gao ok fotograferen

Biej oons vin iejleu
de beste camera's oet
verschillende priesklassen

FOTO HAARHUIS

Ootmarsum

Broederij DUBBELINK

BORNE

tel. 346

Het adres voor alle rassen
kuikens en jonge hennen

IJzerwaren, Gereedschappen Haarden en Kachels

Artikelen
Huish.

Koopt oew rookgerei ook in 't nije jaar
weer bieje:

Foto oop t umslag van dit tiedschrift:

„weenter in WOOLDE”

Laot oons ok oewleu foto-opdrachen
waornemmen!

FOTO PRINS Tuindorpstraat 28
HENGELO

Coöperatie

is het allens umvattende woord
veur ne organisatie dee allenig
de belangen van eur leden op
't oog hef, want . . . winstbejag
kan nooit eer doel wèèn; vandoor
eer naam:

„Volkbelang”

met eer devies:

**„NICH UM 'T GEWIN
MER VEUR 'T GEZIN”**

Wie gaot met de tied met . . . in oonze
nieje zaak van no of an
zölfbediening

Coöperatie Volksbelang

Haaksbergen

Bij ook al lid?

Gero

Zilmeta

HILBERDINK

Marktstraat 25 hoek Willemsplein - HENGELO

Fa. ten Eekelder

voor

prettig

zittend

schoeisel

Easchedesestraat 5 - Hengelo

Veur oew
kuieraovenden

**Hotel
Haarhuis**

Zenderen

DE WEEND WOL NICH WEGEN.

A. P. v. d. Moolen, Deelden.

Nums was der zo klook as mulders Derk,
Hee roken zien piepken, zienen knech¹⁾
dea 't weark,

Den dreaien de wieken en malen 't mel
Zon leaven as baas bevöl woonder wel.

Oop 'n maol mos de Vrouwe zo neudig
der oet

En Derk mos an suzen, 't kwam em nich
an de hoed

Toch wödden 't an 't lesten 'n eenleustig
gedoo

Et keend wol nich slaopen, 't bevöl Derk
mer zo, zo.

Oonzen Derk har an 't oetveenden ok naa
völle daon

Vuur al hee daormet et weark kon ontgaon.
Hee sprök tot de suze: An den toog hange
ik diej

Mienen knech dut vandage dat weark der
wal bie.

Ze gezeg, zo gedaon en binnen 't keteer
Daor bungelen de wege al hen ende wier
Derk zag met geneugen et suzen non an
En veulen zik daorbij nog daönig de man.

Mer de weend gung 't as Derk, har in
wegen gin zin

vuur keendermeid spöllen, dat was um te min.
Hee wödden metwillig en knappen den toog

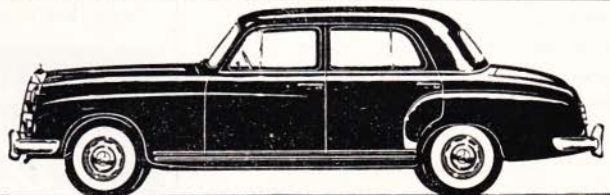
Zodat wege met keend duur den appelhof
vloog

Hee schruk zik nen aap en Derk der wal
twee!

Wat zol Mieje angaon. O wee en o wee!
't leup woonder good of, et keend har plezeer

Mer an wegen kreeg Derk zienen knech
nooit wier.

¹⁾ den mulder zienen knech = oetdrukkinge
vuur: de weend.

MERCEDES - BENZ Service

in ALMELO GARAGE GEBR. KEMPERS

Off. agent van Mercedes-Benz voor Almelo, Hengelo en omstr.

eansche

Gebr. Kooy

ENSCHEDÉ - TEL. 5546

Isolaties, Eternit, Floorflex Vloeren

DESKUNDIGE VOORLICHTING

Biej 's leavens wit en 's leavens zwat
Sprekt aait 'n bleumken nog tot 't hart

Bloemenmagazijn 'CORONA'

Hengelosestraat 156 — Telefoon 3238

Fijnhout- en Triplexhandel

FA. W. LANGE

Spelbergsweg 37 - Tel. 4538

Levert: Fijnhout, Triplex, Hard- en zacht-
board, Vlas- en Spaanplaat, Fineer-meubelpl.

Machinefabriek

ARENS & Zn

tandwielen

Perikweg 52 — Telefoon 3443

voor goeie schoenen bekend

Hengelosestraat 16 Oldenzaalsestraat 93
van Loenshof 5 t.o. C & A.

TELEVISIE

Hoor-
apparaten

RADIO

Blijvende service!

Jan LANGKAMP
LANGESTR.52 TEL.4695 ENSCHEDÉ.

Fa. H. v.d. Berg

Oldenzaalsestraat 65 — Telefoon 2543

Steunzolen volgens gipsmodel · Elast. kousen
Buikgordels · Ziekverpl. art. · Staalwaren

ALINK

Haaksbergerstraat 6
Telefoon 5435

voor

Haarden en Kachels

Huish. art. en Gereedschappen

Hansen-Zelten

Speciaalzaak in:

Jumpers, Vesten, Rokken, Jasjes

(Hoek Langestraat-Oldenzaalsestraat)

Pfaff
is
af!

Fa. H. Kraaijenbrink

Hengelosestraat 33 — Telefoon 5751

Electriciteit op elk gebied!

Wat vunne fietse iejleu ok eet
o onze zaak begeert
Elke fietse wordt deur oons gegarandeerd

OFFREIN

Oldenzaalsestraat 33
Telefoon 2602

WAS-O-MATIC

Oliemolensingel 30-32 — Telefoon 7586

vlug en voordelig

Elke was apart — Hygiënisch

Twentelaand-Coopland

„biej de coöperatie is oewe volk good tehoes”

Kruidenierswaren, Brood, Banket, Vlees, Textiel, Schoenen,
Brandstoffen, Huish. art. En op de „COOP”toe: DIVIDEND

ENSCHEDÉ: Coöp. „Enschede”, Oldenzaalsestraat 19

HAAKSBERGEN: Coöp. „Volksbelang”, Spoorstraat 7

HENGELO: Coöp. „Samenwerking”, Markt 2

BORNE: Coöp. „Borne”, Stationsstraat 44

almelo

Verhuur en Verkoop van
GELEGENHEIDSKLEDING
voor ROUW, TROUW enz.

Kleermakerij Boom

Bornsestraat 69 — Telefoon 3071

in het brandpunt

foto's van **ROOS**

Grotestraat 41 — Telefoon 2563

Drogisterij Hermelink NV

Ook Uw adres voor alle
Parfumeriën en Geneesmiddelen
Grotestraat 157 — Telefoon 4646

de Schrik van Almelo

Nederlands grootste gesorteerde zaak voor
Dames- en Herenkleding
met de laagste prijzen.

Grotestraat 147, 50 meter v.h. postkantoor

Olympia

Tel- en Schrijfmachines
G. H. v.d. VEEN
Almelo: Marktplein 8
Hengelo: Nieuwstraat 38

„De Schelfhorst”, ALMELO

Complete woninginrichting
Bedden, Dekens, Tapijten enz.
Grotestraat 146

Met 't oog op uw ogen...

FRANS HEMMER
VOOR **BRILLEN**

Grotestraat 34 — Telefoon 5291

Veur **MEUBELS** en allens
wat er zo bij kom kijken naar:
TOON a.d. Tuinstraote 57

Telefoon 3880

ollenzel

Reeds 40 jaar lang **C. Heidemann**

staat de firma:
klaar voor al Uw **VERLICHTING, ELEK.
APPARATEN, RADIO** en T.V.

Boterstraat 11 — Telefoon 2555

de zaak met meer
dan 50 toonkamers

JUWELIER HORLOGER

**KORMELINK
OLDENZAAL**

OPTICIËN

Zeker is safer - drink:

„De Monnik” jenever!

(DISTILLEERDERIJ OLDENZAAL)

H.P.G.

H.P.G. Gelderman & zonen n.v.
OLDENZAAL HOLLAND

SPINNERIJ
WEVERIJ
VERVERIJ

KATOEN
RAYON
RAYONVEZEL

Een grote keus:

heeft

**schilderijen
etsen
reproducties**

Kunsthandel Prins

Marktstraat 21 - Tel. 4256 - Hengelo
WIJ VERZORGEN AL UW INLIJSTWERK

Alle leu gaot zik te boeten
an SMEENK zien brood en lekkere stoeten
Veur Sunteklaos, Kerstdage en Niejjaar
Heffe hêel wat lekkers klaar!

J. W. Smeenk

Oelerweg 30 - Hengelo

MORSINK
SOLASPECIALZAAK
Services

Weemenstraat en Kotmansweg - Hengelo

Henny J. van Egteren

C. F. Klaarstraat 18a - Tel. 2365 - Enschede

Lid van de Selectiegroep
van Nederlandse dameskappers

Gediplomeerd Dames- en Herenkapper
Manicure - Pedicure
Schoonheidsspecialist
Medisch gediplomeerd Haarkundige

- Gunstig gelegen industrie-terreinen, ruime arbeidsmarkt.
- De grootste markt van Twente.
- Een prachtige omgeving.

INLICHTINGEN: STADHUIS RIJESSEN

Lekk're en gezonde
pankooke, met mèl van
de Grutter oet Boorne

Erven ten Cate - Borne

Rueders
D. Oerwiesstraat
Tel. 4462 Hengelo 101

Huis-
houdelijke
en luxe
artikelen

service voor huisbrandolie

Voor uw oliehaard levert de
coöperatie huisbrand en petroleum

Vraag inlichtingen bij de
afd. Brandstoffen van deze
coöperaties:

ALMELO Stationsemplacement Tel. 3904
„Enschede” u.a. Tel. 8185 } Industrie-
ENSCHEDE „Voorhoede” u.a. Tel. 8633 } weg

GOOR van Kollaan Tel. 620
of 454
HENGELO Stroweg 1 Tel. 2260

Coöperatie

Formelta

de ideale
koffie-
melk

U
proeft
de
room

Verkrijgbaar in flessen van 230 gram (39 cent)
en 400 gram (58 cent)
VERKOOPKANTOOR „Multifarm”
BOEKELO

Klaant'n van BISCHOFF
Bint almaol vol lof
Ne dame of heer . . .
Ze komt aaltied weer
want:
Bischoff
hef 't beste wat er is
Oawertuugt ow van disse waarheed

Wilt U uw tuin laten aanleggen, bijplanten
of veranderen? Bezoekt U dan de
ERICA kwekerijen te Borne

Uit honderdduizenden planten als Bloem-
en Sierheesters, Coniferen, Rozen, Vaste en
Rotsplanten kunt U een keuze maken.

De ERICA kwekerijen zijn de mooiste
kwekerijen in Twente, met de grootste
voorraden.

Geopend alle werkdagen tot 5 uur, andere uren
alleen bij telefonische of schriftelijke afspraak.

Een motorrijwiel, scooter of bromfiets?
Het grootste rijgenot verschaft U:
NSU
prijzen van aff 475.-

Importeur:
J. Huiskes
tel. 401, DELDEN

HUISHOUDTEXTIEL
VOERINGSTOFFEN
JAPONSTOFFEN

„Koninklijke
Textielfabrieken
D. Jordaan & Zonen N.V.”
Haaksbergen

Tukkers . . . mag ik effen 't woord?
Gooit ow geld nig aover boord
Tukkers . . . ak ow raon mag . . . spoort!
Gao'j daor almaol met akkoed?

Breng dan ow geld
naor de

Nutsspoorbaank

Drienerstraote 43
Hengel

Breteler en Reestman
ENSCHEDÉ
Tel. 3529
voor
kolen
hardolie en -petroleum
huisbrandolie
Shell - landbouwproducten

confectie
voor het hele gezin
Kuipers
Hengelo - Telgen 21